

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 3/8. uri popoldne.

Štev. 7.

V Ljubljani, v petek 10. januarija 1890.

Letnik XVIII.

Mrtva roka.

Častiti čitatelji naj se ne ustrašijo tega čudnega naslova. Ne mislimo pisati strahovitega romana, v katerem si vratove porežejo junaki, temveč pojasniti predmet, o katerem čitamo malone vsak dan v listih, o katerem govoré na shodih, v gostilnah, v železniških vozovih itd. „Mrtva roka“ pomenja cerkveno imetje, to je vse, kar imajo cerkve, župnije, samostani v denarji ali nepremičnem imetju.

Krivo pa je mnenje, da cerkveno imetje ne koristi državi. Cerkev mora od svojih zemljišč ravno tako plačevati davek in priklade, kakor vsak drugi državlján. Ravno tako je nemogoče državi kaj prikriti gledé na kapitalije. Kdor pozná razmere, mora priznati, da so cerkveni denarji izključljivo naloženi v državnih papirjih in torej pod državno kontrolo, česar ne moremo trditi o zasebnem imetju. Tako n. pr. se morejo veliki trgovci in borzijanci izogniti davku od kuponov, pri cerkvenem imetju je to nemogoče; to je namreč vinkulirano, to je, državne obligacije, katere ima cerkev, ne morejo se brez volje države prodati ali zamenjati, in cerkev mora od njih plačati dvajset odstotkov. Pripomniti je treba, da tudi cerkev plačuje dva odstotka pristojbin pri izpremembah. Ravno tako dohodninski in pridobninski davek cerkvi nista neznana stvar. Država torej tukaj nima nobene zgube, pač pa točnega davkoplačevalca.

Dobro, pravijo oni, katerim je cerkveno imetje trn v očéh, država pri svojih dohodkih nima zgube, ali ljudstvo nima nič od tega. Tudi to ni res. V avstrijski državi občine kot take navadno malo plačujejo za božjo službo in svoje duhovnike, ker imajo cerkve in župnije svoje glavnice in zemljišča. Samostani pa v mnogih krajih oskrbujejo župnije, šole, bolnišnice in druge dobrodельne zavode, in koliko revežev dobiva hrano po samostanih! Kjer ni cerkvenega imetja, ali če je neznan, tam mora ljudstvo vzdrževati cerkve, šole, dobrodельne zavode in reveže.

Drugi zopet ugovarjajo: Duhovniki bogatí in si kopičijo denar, akoravno jim ni treba za nikogar

skrbeti. Na to odgovarjamo: Duhovsko bogastvo je navadno v domišljiji. In kdor več dobiva, nego za-sé potrebuje, navadno tudi delí med reveže, di-jake, rokodelce, za šole, otroška sirotišča in zave-tišča itd. Tako naposled dobiva cerkveno imetje vedno le ljudstvo. Skoro smemo trditi, da je sedaj cerkveno imetje takorekoč v ljudskih rokah. Oni časi so minoli, ko se je plemstvo vsiljevalo v du-hovski stan ter zasedalo škofije, opatije in velike župnije. Sedaj pohaja duhovščina z malimi izjemami iz meščanskega in kmetskega stanú, tega sinovi imajo cerkveno imetje.

Te kratke vrstice že zadoščajo, da more trezen in nepristransk človek spoznati, kaj dela „mrtva roka“. Sv. škofa Atanzija so dolžili v javni skupščini, da je umoril nekega Arzenija; v dokaz svojega obrekovanja so mu sovražniki pokazali odsekano roko, češ, da je Arzenijeva. Kmalu pa se je dokazalo, da Arzenij še živi in ima obe roki. Ravno tako tudi cerkveni sovražniki kažejo na cerkvena posestva ter kričé: „Glejte mrtvo roko, ki ničesa ne stori za državo in ljudstvo!“ Toda ta roka živi za državo in narod. Ne v katoliški cerkvi, temveč drugje je treba iskati „mrtvo roko“.

Vzgojevalnice za gluhoneme in slepe otroke.

(Konec.)

Poslanec Povše:

Slavni zbor! Naj mi bode dovoljeno, da izrazim, iz kakih razlogov se pridružim predlogu gospoda poročevalca. Dva razloga me vodita. Prvi je, da s tem načrtom zakona nikakor ne bode v resnici pomagano res obžalovanja vrednim gluhonemim otrokom. Hoče se izročiti učitelju ljudskih šol, ki je vže itak preobložen z vsemi mogočimi strokami, v njegovo področje ta pouk, da bi poučeval tudi v tej stroki, ki potrebuje temeljitega znanja velike izvežbanosti in potrpljenja, da bi res nesrečni otroci bili primerno vzgojeni.

Dosedaj je veljal gestikularni način poučevanja, da so učitelji učili otroke gestikulirati in jih tako

naučili alfabeta. Neutrudljivemu delovanju strokovnih učiteljev pa se je posrečilo ustni način za poučevanje gluhonemih otrok vpeljati, to je najnovjše. Srečen sem bil v goriškem zavodu za gluhoneme, ko sem videl prvi izpit z ustnim načinom poučevanja. To je tako velikanski korak, da mora vsak detoljub pripravljén biti za vse žrtve, da se tem otrokom opomore. Kajti mislite, gluhonemi otrok, ki je od starišev odšel, pride v zavod, povrne se izvežban domov, da more celó z ustmi svoje stariše pozdraviti. Vtis, katerega smo imeli razni obiskovalci od prvega poskusa, je bil tako velikanski, da so marsikaterega moža solze oblike. Da se more že s svojim otrokom, ki dosedaj ni mogel govoriti, celó za silo pomenkovati, to je tako veliko, tako pomenljivo, da moramo skrbeti, da dosežemo to tudi za naše kranjske gluhoneme otroke. Tega pa tudi vlada ne bode mogla trditi, da bi se mogli naši učitelji, ki se morajo že vseh mogočih strok učiti, tudi v tej tako trudapolni metodi izvežbati, da bi otroke učili po vokalni metodi govoriti. Naša dežela je tako srečna, da ima po dekanu Holzapfelnu in nepozabljivem Alojziju Wolfu glavnicó 300.000 gld, ki nesó blizo 15.000 gld. na leto, in v petih letih imamo lahko 400.000 gld. zaklada. Poleg tega imamo še za slepce okoli 90.000 gld. kapitala in v 4 do 5 letih dospemo do pol milijona. S tem je mogoče napraviti zavod, v katerem se bodo ti nesrečni otroci lahko tako izvežbali, da bodo srečni stariši vendar pozdravljeni od otrok po ustih, dosedaj zaprtih. Po načrtu zakona pa ni pričakovati, da bi se ljudski učitelji mogli baviti tudi s tem.

Naj navajam, da znaša število kranjskih gluhonemih otrok 120 do 150. Ker se rado zgodi, da je pri njih tudi um oslavljen, je gotovo neki odstotek teh otrok, ki za vzgojo sploh niso sposobni. Nad 100 otrok ne preostaje, in ker kurz traja tri leta, razvidno je, da bode lahko preskrbeti prvi pouk za celo deželo v enem zavodu, ki bode vzgojeval starišem otroke. Iz tega vzroka sem prepričan, ako bode slavno ministerstvo slišalo vse te razloge, da ima naša kranjska dežela tako lepo zalogo v to svrhu, ki se bliža že tako rekoč svojemu zvršenju,

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)

(Dalje.)

Razjedala me je notranja bolezen. V dneh izhoda kupoval sem skrivaj časnike prostomislecev, jih prebiral in potem sežigal, da nihče ni mogel slutiti, kaj se godi. V tem dušnem boju čutil sem nekaterekrat željo v sebi zateči se k duhovniku Jouetu, ki se je vedno kazal dobrega proti meni. Bil je prvi paznik oddelka velikih. Časi hotel sem k njemu in mu vse povedati; tega nisem storil.

Zato pa nisem nehal biti gorečnik malega dejanja. Ko mi je vest klicala, da grem v pogubljenje, skušal sem temu nasproti delati. A zopet sem zašel v dvom, ki se me je polastil. V teh odločilnih bojih sem kdaj prosil tudi našo Gospo presvetega Srea. Prosil sem jo, naj me brani. To so bile zadnje moje molitve.

Prišel je velikonočni čas. Moj izpovednik C., sedaj službujoč kot duhovnik v neki vojaški bolniš-

nici, sprevidi popolnoma, da moja duša je za smrt bolna. Izpovedal sem se, da zadostim vnanjosti. Nič pa se nisem menil za njegove nauke. Spoznavši, da mu zakrivam resnico in da ne pridem k izpovednici, kakor le primoran in prisiljen po zahtevah hišnega reda, stori poslednjo poskušnjo dan prej, kakor je imel ves kolegij iti k velikonočnemu obhajilu.

Dete moje, vidim, mi reče, da nisi taciš čutil, ki so neobhodno potrebni za sveto obhajilo, zgubljajš vero, naštevaš mi napake, ne kakor bi se tožil, temuč kakor bi pripovedoval kdo kako dogodbo. Nimaš kesanja . . . No, reci, če se motim; daj se, moje dete, od dobrega giniti, bodi odkritosrčen!

Res je, jaz ne verujem več, odgovorim ubogemu duhovniku, kojega je to kakor na tla pobilo.

Moj Bog, torej sem prav sodil, reče užaljen in pobit, je li mogoče? . . . Pa, ljubo dete, ne morem ti dati odveze.

Gospod duhovnik, rečem mu nesramno, in naenkrat sem nehal nagovarjati ga z „moj oče“, gospod duhovnik, če mi daste odvezo ali ne, jaz grem jutri k sv. obhajilu.

Moj spovednik se zjoka in reče zamolklo:

Nesrečnež, ti se torej ne bojiš storiti božjega ropá?

Vstanem in nagnivši se proti njemu rečem mu mrzlo s tihim glasom:

Če ne grem z vsemi drugimi k obhajilu, se bo to takoj opazilo; drugim bo v izpodtiko. Že sedaj mi moj profesor duhovnik Carbonnel ne zaupa. Res, nič drugega ni treba, nego da ne opravim velikonočnega obhajila, in gotovo me pošljejo domov.

Drugi dan vršila se je slovenost skupnega obhajila. Gojenci šli so v skupinah iz posameznih klopij k oltarju. Moj spovednik je klečé molil v nekem kotu kapele. Ko se tovariši v moji klopi vzdignejo, ko pride vrsta nanje, grem tudi jaz ž njimi. Prejel sem nevredno Boga.

V trenutku, ko sem zapustil oltar ter se vrnil na svoje mesto, zagledam nenavadno gibanje na koncu kapele. Profesorji, pazniki vrtili so se okoli duhovnika C. Ravnokar mu je slabo prišlo.

Oh, čutil sem takrat, da me je hudo grizlo; pa joj mene, ne zaradi božjega ropá, katerega sem hladnokrvno storil. Nisem si očital ostudnosti, katere je imelo nevredno sveto obhajilo samo na sebi,

mudnim kupcem se lahko hitro postreglo, da ga ne bi drugod iskali. Dalje bi moralo zastopništvo dobivati poročila od vinorejcev, koliko vina bi imeli na prodaj, kakšno vino in po kateri ceni? Boljša vina iz slov. bistriškega, ljutomerskega, radgonskega in še iz drugih krajev kupovali bi največ krčmarji in premožnejši posetniki za lastne potrebe; bolj kisla in slabejša kakor iz brežiškega, rogačkega in celjskega okraja, deloma tudi iz Haloz in drugih okrajev ugajala bi vsled nižje cene kmetom za vsakdanje potrebe. Če bi kdo želel, moralo bi se mu poslati na poskušnjo, ali pa vsaj vestno poročati gledé dobrote blaga in cene. Trgovci namreč navadno pretirajo, blago prehalijo, ceno pa kolikor mogoče nategujejo, ker prevelik dobiček iščejo. V tem bi moral biti pa zastopnik oprezen, da ne bi vina previsoko prevzel, zraven naj bi iskal kolikor mogoče nizke obresti za posredovanje; sploh pa bi moral biti on pošten mož, zaupanja skozi in skozi vreden. Le takrat bi se ga ljudstvo hitro privadilo in zaželjeno posredovanje bi se kmalu udomačilo.

Kolika dobrotu bilo bi takšno zastopništvo vinorejcem, ki so bolj v strani od železnic in nobenega kupca ne poznajo, lahko si mislimo. Potem bi se vedel kmetič kam obrniti, da bi tudi njegovo vino enako drugemu ponujalo se po svetu. In ko bi se oglasili resni kupci, spravilo bi se že do bližnje ceste in od tod na zaželjeni kraj. Sedaj pa ga večinoma popijó doma, kadar ni kupcev, in ker so plačila (davki) vsako leto enako velika, denarja pa ni za vino, je nasledek kmetu — dolg. Zlasti v brežiškem okraju kmetje večkrat vino ponujajo po vsakej ceni, samo da bi je spravili v večkrat krvavo potrební denar. Po drugej strani pa bi bili veseli tudi kupci n. pr. pohorski kmetje, ki sedaj večjidel tuja vina pijó, ker bi dobili naravno in zdravo vino, pa še po primernej ceni.

Ko bi se ta nasvet sprejel pri rodoljubih, ki morajo v tem kaj storiti, bil bi lahko „Sl. Gosp.“ glasilo, v katerem bi se naznanjale potrebne novosti o tej zadevi. To pa dotlej, dokler bi si morda zastopništvo ne osnovalo lastnega lista, kateri bi bil pod imenom „Vinorejec“ potrebno glasilo te stroke kmetijstva. Vendar o tem več pozneje; sedaj prosim p. n. rodoljube, naj premislijo moj glavni svet gledé zastopništva za posredovanje med vinorejci in kupci domačega vina.

Iz Ambrusa, 6. decembra. Mnogo jih je, ki trdijo, da ni vredno v listih opisavati odhoda ali prihoda dušnih pastirjev. Ne rečem, da bi se morala vsaka malenkost poslati med svet, vendar se mi ne zdi odveč, ako napišem nekaj vrstic o gospodu, ki je skoro dvanajst let kot oče živel med nami, z nami sočutno delil žalost in veselje. Začetkom decembra se je namreč poslovil od nas čast. gospod župnik Jakob Tomelj, katerega je zaradi njegove skromnosti in ljubeznjivosti vse ljubilo. Cerkev nam je s podporo dobrih ljudi vso prenovil znotraj in zunaj in omislil dva lepo doneča zvonova. Z lepo besedo je ljudi nagovarjal, da so pomagali s svojimi skromnimi močmi, kajti v naši suhi dolini ni bogatije. Ko je gospod od nas jemal slovo, jokalo je mlado in staro po cerkvi. Naj bi blagi gospod še dolgo čvrst delal v vinogradu Gospodovem na svojem novem mestu.

Kmalu po odhodu imenovanega gospoda je prišel že naslednik čast. gosp. Josip Lavrič. Na dan njegovega prihoda zbrala se je velika množica župljanov, da dostojno sprejme novega svojega pastirja. Bog daj, da bi bil tudi novi gospod vedno zdrav in zadovoljen med nami.

Dnevne novice.

(Shod slovenskih poslancev.) Ker se je od nekaterih gg. poslancev izrekla želja, da bi se sklical shod slovenskih poslancev že tekom tega meseca, razgovarjali so se včeraj popoldne o tem vprašanju vsled vabila klubovega predsednika g. cesarskega svetovalca Ivana Murnika v Ljubljani bivajoči deželni poslanci in so z ozirom na sedanji politični položaj in na kratki čas do otvorjenja državnega zbora sklenili, da se shod skliče o Veliki noči. — Temu poročilu dostavimo, da so vsi poslanci poudarjali potrebo takega shoda, na katerem naj bi se postavil skupen program v prvi vrsti v ravnilo gg. državnim poslancem iz vseh slovenskih pokrajin. Ti sicer vestno izvršujejo izročeno jim častno nalogo, vendar jim posameznosti iz vseh pokrajin niso vedno popolnoma znane, ker časniki ne smejo in ne morejo vsega objaviti. Na shodu pa bi mogli

narodni zastopniki iz Istre, Koroške, Goriške in Štajarske podati pristne podobe razmer v dotičnih deželah. V tem pogledu bi bil shod slovenskih poslancev velike informativne važnosti in tudi izdatnejšo moralno zaslimbo bi imeli gg. državni poslanci v svojem delovanju.

(Osebne vesti.) Gosp. Rudolf Ullepitsch pl. Krainfels, dež. sodišča svetovalec pri okrožnem sodišču v Novem mestu, poklican je k deželnemu nadsodišču v Gradec. — G. Ivan Mačak, c. kr. evidenčni višji nadzornik, odpeljal se je včeraj na svoje novo mesto v Trst. — Znani zagrebški zdravnik, g. dr. Fon, je zbolel na umu; odpeljali so ga v norišnico. G. dr. Fon je rodom Celjan in še v najboljših letih.

(Družbe sv. Cirila in Metoda) „otroškemu zabavišču“ pri sv. Jakobu v Trstu je imenoval tržaško-koparski ordinarijat svojim nadzornikom č. g. B. Severja; onemu v Rojanu pa č. gosp. Toma Thalerja.

(Nedeljski počitek.) Iz Vevč nam poroča prijatelj: Zadnje nedeljo so celi dan vozni vozili premog s kolodvora v Zalogu v tovarno v Vevče. V nekaterih oddelkih so delali tudi delavci.

(Prošnja.) Na drugem shodu kranjskih požarnih bramb naročilo se je odboru deželne zaveze kranjskih požarnih bramb, naj omisli slovenski jednotni naslov za besede „prostovoljna požarna bramba“ in istotako primeren požarno-brambovski pozdrav, kakor je uveden pri nemških požarnih brambah. Zavezini odbor torej uljudno pozivlje tem potom vse slovenske gospode jezikoslovce ter najuljudneje in nujno prosi, da bi nam zglasili v tem oziru mnenja svoja in dotične sovete izvolili poslati načelniku zaveze, g. Fr. Doberletu v Ljubljani.

(Umrli) je dne 7. t. m. čast. g. Jožef Cergol, duhovnik v pokoji. Pokojnik je bil rojen v Ljubljani dne 25. novembra 1815. Služboval je zadnja leta v Orehku. Bil je blag človek. Naj v miru počiva!

(Kranjski deželni šolski svet) je včeraj sklenil, da se zaradi hripe zapró vse šole v Ljubljani na nedoločen čas.

(Influenca) se po Ljubljani še vedno širi; skoraj je ni hiše, v kateri ne bi imeli bolnika. — Na Dunaji je zbolelo nad 450.000 oseb. — V Zagrebu je v bolnišnici usmiljenih bratov 230 bolnikov, od katerih je najmanj sto zbolelo za influenco. — V Plznji ni hiše brez influence. — Dne 6. t. m. je za to boleznijo v Parizu umrlo 398 oseb.

(Pravosodni minister) je z odlokem z dne 1. t. m. kontrolorju tukajšnje moške kaznilnice, gosp. Leopoldu Lužarju izrekel pohvalno priznanje za zasluge pri organizaciji oddelkov za zgradbe hudournikov.

(Novi goldinarji) bodo v kratkem izšli. Poročajo, da so mnogo bolje izdelani, kakor prvi, osobito kar se tiče cesarjeve glave. Papir sedanjih goldinarjev ima temne niti, pri novih pa bode gladek in svetel. Tudi tisek bode razločnejši.

(Iz Kranja) se poroča, da je neki tamošnji čevljar pri zadnjem izžrebanju v loteriji zadel 4800 gl. na št. 1, 17, 18.

(Bela zastava.) Sv. treh kraljev dan je v Celji iznad strebe c. kr. okrajnega sodišča visela bela zastava v znamenje, da v zaporu ni nobenega jetnika. Redkost!

(Svarilo.) „Slov. Gosp.“ poroča, da nekdo iz Gradca razpošilja pisma do občinskih tajnikov s prošnjo, naj mu naznanijo take posestnike, ki bi radi posojila na obresti po 4½. Naj se posestniki ne spuščajo v dopisovanje s tistim človekom.

(Mesto Maribor) ima za to leto 281.901 gl. 8½ kr. troškov, dohodkov pa računani na 271.348 gl. 3½ kr., torej primanjkljaja nad 10.000 gl. V proračunu ni nič novih troškov, torej gospodarstvo ni najboljše.

(V Ptuj) je prazno jedno mesto ces. kr. notarja.

(Velocimeter.) Kakor smo o svojem času naznanili, izumil je prošlo leto g. prof. Belušić velocimeter ali stroj, s katerim se nadzoruje vožnja kočije ali izvoška. Ker je prof. Belušić čul, da je pariški municipij razpisal natečaj za take stroje, poslal je svoj stroj na zadnje svetovno razstavo v Pariz. Stroj je sicer dobil nagrado, vendar ni ustrezal vsem pogojem. Zato ga je popravil. Za natečaj se je oglasilo nad 120 različnih strojev. Komisija je izmed vseh izbrala tri najboljše, med katerimi je tudi Belušičev. Te tri stroje je komisija na praktične poskuse skozi dva meseca vzela in potem bode izrekla sodbo, kateri stroj je najboljši.

(Iz tržaške škoflje.) Čast. gosp. Josip Grašič, duhovni pomočnik v Pičnu, je imenovan župnikom v Bermu; čast. gosp. Josip Kompare, župnijski upravitelj v Ospu, župnikom na istem mestu. — Dne 22. decembra je mil. gosp. biskup. dr. J. Glavina podelil nižje redove gospodom bogoslovcem tržaško-koparske biskupije, ki so: A. Budin, J. Buttignani, S. Frulič, A. Furlan, J. Košir, A. Luksič, J. Marchio, V. Masten, O. Pretner, A. pl. Reya in R. Valenčič. — Čast. gosp. Ivan Kociper, duh. pomočnik v Moščenicah, je imenovan župnije upraviteljem v Munah. — Umrli so č. gg.: Marko Andolšek, župnik v Munah, dne 18. decembra; Aleks. Mrak, župnik v Završju, dne 30. decembra; Dinko Čavlovič, umirovljeni župnik v Šumbregu, dne 30. decembra. Naj v miru počivajo!

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Župnijo sv. Florijana na Boči oskrbuje čast. gosp. J. Tombah, dekan in nadžupnik v Rogatci; čast. gosp. Fr. Irgl, vikar v Celji, je postal provizor župnije sv. Daniela v Celji.

(Vabilo) na redni občni zbor, katerega ima slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“ v nedeljo 12. t. m. ob dveh popoldne v gostilni „Pri Zvezdi“. Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo revizorjev. 5. Poročilo arhivarjevo. 6. Volitev novega odbora. 7. Razni nasveti in interpelacije.

(Novomeška čitalnica) priredi na korist „podpornemu društvu slov. visokošolcev na Dunaji“ v nedeljo 12. januarija 1890 drugikrat narodno igro v 4 dejanjih „Deborah“. Spisal dr. S. H. Mosenthal, poslovenil Fr. Cegnar. Začetek točno ob polu osmih zvečer. K obilni udeležbi vabi

o d b o r.

(Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu) priredi domačo zabavo v dvorani gostilne gosp. M. Boleta v Rojanu v nedeljo dne 12. januarija. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina 30 kr. za osebo brez izjeme. — Sedeži po 10 kr. Radodarnosti se ne stavijo meje. Vspored zabave: 1. Jenko: „Naprej“, orhester. 2. Volarič: „Za dom“, poje zbor. 3. Nedvč: „Moja rožica“, čveterospev. 4. Preširen: „Nuna in kanarček“, izvršujete dve petletni deklici. 5. * * „Potpouri slov. napevov“, orhester. 6. Kocijančič: „Vse to“, poje zbor. 7. Gregorčič: „V pepelnici noči“, deklamuje gospica I. F. S. Mašek: „Pri zibelki“, čveterospev. 9. Godba. 10. Bleiweiss: „Domači prepir“, igra, izvršujejo domači diletantje. 11. Lisinski: „Plovi, plovi“, osmerospev. Prosta zabava.

Raznoterosti.

— Zopet gledališče pogorelo. Gledališče „Alcazar“ v Havre-u je dne 7. t. m. popolnoma uničil požar. Druge nesreče ni bilo. „Alcazar“ je bilo najlepše provincijalno gledališče v Franciji ter je bilo 50 let staro.

— Morski volkovi so bili dosedaj v Severnem morju jako redka prikazen. V zadnjem časi so se pa v tem delu Atlantskega oceana pogostoma prikazovali. Ribiški parnik „Präsident Hervig“ je vjel morskega volka, ki je bil 12 čevljev dolg in je imel v obsegu 6 čevljev.

— Član parlamenta brez rók in nóg. Nedavno je umrl član angleškega parlamenta Artur Kavanagh, ki ni imel ne rók ne nóg in vendar bil izvoljen v parlament. Za svojega konja je dal napraviti posebno sedlo, vajete je držal z zobmi. Svoje ime je podpisal s peresom v ustih. Ko je vstopil v spodnjo zbornico, treba je bilo zanj izjemne postave. Ker noben tujec ne sme stopiti v zbornico, dobil je njegov sluga dovoljenje, da ga je na hrbtu nosil v dvorano.

— Dolga pravda. Leta 1419 je umrl v škof Ladislav Demendy ter zapustil svojim sorodnikom nad 100.000 oralov zemljišča. Sorodniki pa niso mogli nastopiti dedščine, ker so Turki udri v deželo ter pograbili mnogo imetja. Po turških vojskah so sorodniki dobili pravdo; sodišče jim je priznalo pravice. Ali to ni bila malenkost, kajti število sorodnikov je v teku let naraslo na tisoče. Dne 15. septembra 1768 so se sorodniki pričeli pravdati in te dni — torej po 121 letih — je pravda končana. Od ogromnega imetja je ostalo le še 38.000 gl., sorodnikov pa je živih še okoli 2000. Odvetnik Béla Bernáth je dobil 10.000 gl. plačila, troški pa so znesli v zadnjih treh letih 6000 gl.; ostalo je torej še 22.000 gl. dedščine. Razdelitev dedščine je trajala 470 let.

— Antipiryn je priljubljeno sredstvo zoper „influenzo“. Vsled tega je cena tega leka po trditvi „Munch. Fremdenbl.“ poskočila od 22 na 138 mark.

— Pariško svetovno razstavo je po uradnem izkazu 28 milijonov oseb obiskalo.

